

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน
COMMUNITY ORGANIZATIONS
DEVELOPMENT INSTITUTE

นโยบายการนำปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

1. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและเข้ามามีบทบาทในการยกระดับประสิทธิภาพการทำงาน สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) หรือ พอช. จึงเล็งเห็นความสำคัญในการนำ AI มาใช้เพื่อยกระดับการบริหารงานและการบริการขบวนองค์กรชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีความเป็นธรรม เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้เป็นระบบอัตโนมัติ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานสามารถใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ วางแผน ในการปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการใช้ AI เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจที่ดีขึ้นด้วยข้อมูลที่แม่นยำ เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ในการสร้างความเข้มแข็งของสังคมจากฐานราก

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน การใช้ AI จะช่วยเพิ่มความเร็วและความแม่นยำในการทำงาน ประหยัดเวลาและเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการต่าง ๆ ภายในสถาบัน โดยการส่งเสริมและสนับสนุน ให้ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับเรียนรู้และนำ AI ไปใช้งาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ
- 2.2 เพื่อช่วยสนับสนุนการตัดสินใจที่มีข้อมูลรองรับ โดยสามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่มี ปริมาณมากและซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะมีการตรวจสอบข้อมูลที่วิเคราะห์โดยผู้ปฏิบัติงานของสถาบัน อีกครั้ง หรือจนกว่าจะนำข้อมูลไปใช้งานจริงได้
- 2.3 เพื่อเสริมสร้างนวัตกรรมและความสามารถในการจัดการปัญหาของขบวนองค์กรชุมชน การนำ AI มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการทำงาน จะช่วยให้สถาบันสามารถนำเสนอแผนงานและแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นและตอบสนองต่อ ความต้องการของขบวนองค์กรชุมชนได้อย่างแท้จริง
- 2.4 เพื่อควบคุมการใช้ AI อย่างมีจริยธรรมและปลอดภัย มุ่งมั่นที่จะใช้งาน AI อย่างมีความรับผิดชอบ ด้วย การคำนึงถึงหลักจริยธรรมและความปลอดภัยของข้อมูล และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปฏิบัติงานและขบวนองค์กรชุมชนเป็นสำคัญ เพื่อให้การใช้งานเทคโนโลยีนี้ไม่สร้างผลกระทบทางลบ ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

3. ขอบเขตการใช้

ขอบเขตของนโยบายฉบับนี้มีเนื้อหาครอบคลุมสำหรับการนำเทคโนโลยี Generative AI มาใช้ เพื่อดำเนินงานตามภารกิจของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ ลูกจ้าง หรือ บุคลากรอื่นใดที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) มอบหมายให้ดำเนินงานตามภารกิจของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ผู้ใช้งาน” ที่ใช้งานเทคโนโลยี Generative AI ในการ

ดำเนินการตามภารกิจ ที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยนโยบายฉบับนี้ในระยะแรก จะมุ่งเน้นควบคุมและให้แนวทางการปฏิบัติสำหรับการใช้งานกลุ่มเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เชิงรู้สร้าง (Generative AI) เป็นหลัก

4. คำนิยาม

สถาบัน หมายถึง สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) หรือ พอช.

เจ้าหน้าที่ หมายถึง เจ้าหน้าที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน หรือบุคลากรอื่นใดที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) มอบหมายในการบริหารจัดการข้อมูล

ลูกจ้าง หมายถึง ลูกจ้างสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน

ผู้รับจ้าง หมายถึง บุคคลหรือนิติบุคคลที่ลงนามเป็นคู่สัญญากับสถาบัน รวมทั้ง ตัวแทน หรือ ลูกจ้าง หรือ ผู้รับจ้างช่วง ที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้รับจ้างตามสัญญานั้น ๆ

นโยบาย หมายถึง นโยบายการใช้ปัญญาประดิษฐ์ Artificial Intelligence: AI ซึ่งเน้นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Generative AI ที่ยอมรับได้ (Acceptable Use Policy: Generative AI)

ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) หมายถึง เทคโนโลยีที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อให้ คอมพิวเตอร์ มีคุณสมบัติหรือพฤติกรรมใกล้เคียงมนุษย์ เช่น การเรียนรู้ การรับรู้ และตอบสนองต่อ สภาพแวดล้อม การให้เหตุผล และการแก้ไขปัญหา เป็นต้น ตามวัตถุประสงค์ที่มนุษย์กำหนด (จากแนวทาง การประยุกต์ใช้ Generative AI อย่างมีธรรมาภิบาลสำหรับองค์กร: สพอ.)

Generative AI หมายถึง เทคโนโลยี AI ประเภทหนึ่งที่มีความสามารถในการสร้างเนื้อหาใหม่ ในหลากหลายรูปแบบ เช่น ข้อความ ภาพ วิดีโอ ซอร์สโค้ด หรือรูปแบบอื่น เป็นต้น ตามข้อความหรือคำสั่ง (Prompt) ที่มนุษย์เป็นผู้กำหนด (จากแนวทางการประยุกต์ใช้ Generative AI อย่างมีธรรมาภิบาลสำหรับ องค์กร: สพอ.)

อคติของข้อมูล (Data Bias) หมายถึง ความไม่สมดุลหรือความเอนเอียงที่มีอยู่ในข้อมูล ซึ่งอาจเกิดจากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ไม่ครอบคลุมทุกประเด็นงาน การมีข้อมูลบางกลุ่มมากหรือน้อยเกินไป หรือข้อมูลที่สะท้อนอคติทางสังคมที่มีอยู่แล้ว ซึ่งเมื่อนำข้อมูลที่มีอคติไปใช้ฝึกสอนโมเดล AI จะส่งผล ให้โมเดลมีการตัดสินใจหรือให้ผลลัพธ์ที่ไม่เป็นธรรม เลือกปฏิบัติ หรือผิดพลาดต่อกลุ่มบุคคลบางกลุ่ม

ข้อมูล หมายถึง สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริงหรือเรื่องอื่นใด ไม่ว่าการสื่อ ความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของ เอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผนผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ภาพถ่ายดาวเทียม ภาพยนตร์ การบันทึกภาพ หรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องมือตรวจวัด การสำรวจระยะไกล หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้ 3 สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้ (จากประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่อง ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (31 มีนาคม 2563) ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 137 ตอนพิเศษ 74 ง หน้า 47)

ข้อมูลส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรง หรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ (จาก พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562)

ข้อมูลส่วนบุคคลอ่อนไหว หมายถึง ข้อมูลส่วนบุคคลตามที่ถูกบัญญัติไว้ในมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งได้แก่ ข้อมูลเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของ ข้อมูลส่วนบุคคล ในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลประกาศกำหนด

หมวดหมู่ของข้อมูล หมายถึง ตามกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐแบ่งออกได้เป็น 5 หมวดหมู่ ได้แก่ ข้อมูลสาธารณะ ข้อมูลใช้ภายใน ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลความลับทางราชการ และข้อมูลความมั่นคง (จาก มรต. 6:2566 ว่าด้วยกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ ฉบับปรับปรุง: แนวปฏิบัติ เวอร์ชัน 2.0)

ระดับชั้นข้อมูล หมายถึง ระดับชั้นข้อมูลเพื่อจัดการข้อมูลในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการกิจ โดยข้อมูลที่มีความอ่อนไหวแบ่งระดับชั้นออกเป็น ชั้นเปิดเผย (Open) ชั้นเผยแพร่ภายในองค์กร (Private) ชั้นลับ (Confidential) ชั้นลับมาก (Secret) และ ชั้นลับที่สุด (Top Secret) ซึ่งข้อมูลที่มีระดับชั้นลับ (Confidential) ลับมาก (Secret) และ ลับที่สุด (Top Secret) เป็นเพียงการจัดระดับชั้นข้อมูล ไม่ใช่ การกำหนดให้ข้อมูลนั้นเป็นข้อมูลความลับทางราชการตามระเบียบการรักษาความลับทางราชการ (จาก มรต. 6:2566 ว่าด้วยกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ ฉบับปรับปรุง: แนวปฏิบัติ เวอร์ชัน 2.0)

5. แนวทางการใช้เทคโนโลยี Generative AI ที่ยอมรับได้

5.1 การใช้เทคโนโลยี Generative AI สำหรับการดำเนินงานตามภารกิจของสถาบัน

- 5.1.1 ผู้ใช้งานต้องทำการศึกษาข้อมูลเทคโนโลยี Generative AI แต่ละประเภท เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน ศักยภาพ ประโยชน์ ความเสี่ยง และข้อจำกัด เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Generative AI ได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายของงานแต่ละประเภทที่ได้รับมอบหมาย
- 5.1.2 ผู้ใช้งานต้องประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Generative AI เพื่อช่วยสนับสนุน ในการดำเนินงานในบริบทที่กำหนด ดังต่อไปนี้

- (1) การวิเคราะห์ข้อมูลและสร้างรายงาน
- (2) การเขียนชุดคำสั่งหรือโปรแกรม
- (3) การจัดทำร่างหนังสือหรือเอกสารต่าง ๆ เช่น บันทึกข้อความ นโยบาย หรือ คำแนะนำ เป็นต้น
- (4) การให้คำแนะนำหรือแนวทางเบื้องต้นในการแก้ปัญหาต่าง ๆ

(5) การสร้างเนื้อหาสำหรับการสื่อสารภายในสถาบัน

(6) การสร้างสื่อประชาสัมพันธ์

(7) ดำเนินงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา

ทั้งนี้ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Generative AI ต้องเป็นไปตามภารกิจ และเพื่อประโยชน์ของสถาบัน เท่านั้น

5.1.3 ผู้ใช้งานต้องใช้เทคโนโลยี Generative AI อย่างมีธรรมาภิบาล เหมาะสม มีความมั่นคงปลอดภัย และสอดคล้องกับกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของสถาบัน หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

6. ข้อห้ามในการใช้เทคโนโลยี Generative AI

แม้ว่าเทคโนโลยี Generative AI จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานให้แก่ผู้ใช้งานอยู่หลายประการ แต่อย่างไรก็ตามการใช้เทคโนโลยี Generative AI จำเป็นต้องอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายใด ๆ ต่อบุคคล สถาบัน สังคม หรือประเทศ ในการนี้ สถาบันจึงกำหนดข้อห้ามสำหรับผู้ใช้งานเทคโนโลยี Generative AI ไว้ดังนี้

- 6.1 ห้ามใช้แทนการตัดสินใจของผู้ใช้งานในกรณีที่มีความเสี่ยงสูง เช่น การตัดสินใจทาง กฎหมาย ทาง การแพทย์ ทางการเงิน หรือการตัดสินใจที่อาจส่งผลกระทบต่อชีวิต ทรัพย์สินและสิทธิของบุคคล
- 6.2 ห้ามใช้เพื่อสร้างข้อมูลอันเป็นเท็จ หรือสร้างเนื้อหาที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคล สถาบัน หรือสังคม อันอาจนำไปสู่ความเข้าใจผิด หรือสร้างความขัดแย้งในสังคม
- 6.3 ห้ามใช้หรือเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับของสถาบัน รวมถึงข้อมูลภายในเอกสารสำคัญ หรือข้อมูลที่อาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของสถาบัน
- 6.4 ห้ามใช้ข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือใช้ข้อมูล ที่อาจเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- 6.5 ห้ามใช้ในทางที่ขัดต่อหลักธรรมาภิบาล คุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม หรือมีเจตนา แอบแฝงโดยไม่สุจริต
- 6.6 ห้ามใช้เพื่อสร้างเนื้อหาที่ละเมิดลิขสิทธิ์หรือทรัพย์สินทางปัญญา รวมถึงการทำซ้ำ คัดลอก หรือดัดแปลงซึ่งเนื้อหาที่เป็นของบุคคลหรือหน่วยงานอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต
- 6.7 ห้ามใช้เพื่อสร้างเนื้อหาที่ส่งเสริมการเหยียดเชื้อชาติ ศาสนา เพศ วัย ความพิการ หรือ สถานะทางสังคม ซึ่งอาจขัดต่อกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชน
- 6.8 ห้ามใช้ในการดำเนินการใด ๆ ที่อาจเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หลักเกณฑ์ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

7. การรักษาความลับและคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

การใช้งานเทคโนโลยี Generative AI โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้บริการแบบไม่มีค่าใช้จ่ายอาจมีความเสี่ยงที่ข้อมูลที่ผู้ใช้งานระบุหรือโต้ตอบกับระบบ จะถูกเข้าถึงหรือบันทึกและนำไปใช้ในการฝึกสอนโมเดล Generative AI เพื่อปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของระบบ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดการรั่วไหลของข้อมูล การละเมิดสิทธิของบุคคล หรือก่อให้เกิดความเสียหาย ต่อสถาบัน หน่วยงานภายนอก หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้ใช้งานจึงต้องมีความระมัดระวังและต้องปฏิบัติ ดังนี้

- 7.1 ห้ามนำข้อมูลภายในสถาบัน และข้อมูลที่มีชั้นความลับ (เช่น รหัสผ่าน เอกสาร สัญญา เอกสารหรือหนังสือที่ประทับข้อความลับ เอกสารหรือข้อมูลเกี่ยวกับโครงการภายในสถาบัน เป็นต้น) ไปใช้งานร่วมกับเทคโนโลยี Generative AI แบบสาธารณะ (Public AI) หรือแบบเปิด
- 7.2 ในกรณีที่ต้องใช้เทคโนโลยี Generative AI ร่วมกับข้อมูลภายในองค์กร ข้อมูลที่มีชั้นความลับ ข้อมูลส่วนบุคคล หรือข้อมูลส่วนบุคคลที่อ่อนไหว ผู้ใช้งานจะต้องใช้เทคโนโลยี Generative AI ที่สถาบันประกาศกำหนดเท่านั้น และผู้ใช้งานต้องได้รับอนุมัติจาก ผู้บริหารระดับสูงด้านข้อมูล (Chief Data Officer: CDO) ก่อนนำมาใช้งานทุกกรณี
- 7.3 ในกรณีที่มิใช่ข้อสงสัยเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลหรือข้อกำหนดตาม กฎหมาย ผู้ใช้งานต้องปรึกษาหารือกับผู้บังคับบัญชาหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องก่อนดำเนินการใด ๆ

8. การรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศ กรณีนำเทคโนโลยี Generative AI มาใช้งาน

- 8.1 ห้ามนำข้อมูลที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศ (เช่น รหัสผ่าน ข้อมูล API Key รายละเอียดการตั้งค่าของระบบ เป็นต้น) ไปใช้งานร่วมกับเทคโนโลยี Generative AI
- 8.2 ต้องตรวจสอบซอร์สโค้ดที่สร้างโดยเทคโนโลยี Generative AI ก่อนนำมาใช้งานโดยพิจารณาถึงความถูกต้อง และการตรวจสอบช่องโหว่อย่างถี่ถ้วน
- 8.3 หากพบเหตุการณ์ละเมิดความมั่นคงปลอดภัยที่เกิดจากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Generative AI ผู้ใช้งานต้องแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นทราบ และต้องปฏิบัติตามขั้นตอนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการเหตุการณ์ความมั่นคงปลอดภัยโดยทันที
- 8.4 การใช้งานเทคโนโลยี Generative AI ผู้ใช้งานต้องดำเนินการให้มีความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศ ความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล และความมั่นคงปลอดภัยในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 8.5 สถาบันจะมีการตรวจสอบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ Generative AI ของผู้ใช้งานอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของสถาบัน

9. การลดหรือหลีกเลี่ยงการเกิดอคติ (Bias) และการเลือกปฏิบัติ (Discrimination) ต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคล

ด้วยผลลัพธ์จากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Generative AI มีโอกาสที่จะสร้างเนื้อหาที่มีความคิดเชิงลบ อคติ หรือแบ่งแยก อันอาจถูกเผยแพร่เป็นวงกว้างและไม่สามารถควบคุมการแพร่กระจายได้โดยง่าย อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียง จิตใจของบุคคล เกิดอคติ หรือการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ดังนั้น ผู้ใช้งานจึงต้องมีความระมัดระวังและปฏิบัติ ดังนี้

9.1 ต้องตรวจสอบเนื้อหาที่สร้างโดยเทคโนโลยี Generative AI ก่อนนำไปใช้งาน หรือเผยแพร่ต่อสาธารณะ เพื่อลดหรือหลีกเลี่ยงการเกิดอคติหรือการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม

9.2 ระมัดระวังการใช้งานเทคโนโลยี Generative AI ในการดำเนินงานที่อาจกระทบ ต่อสิทธิของบุคคล หรือกลุ่มบุคคล หรือมีผลกระทบต่อหลักความเสมอภาค และมาตรฐานด้านสิทธิมนุษยชน

10. หน้าที่และความรับผิดชอบ

การนำเนื้อหาที่สร้างโดยเทคโนโลยี Generative AI มาใช้งาน อาจส่งผลกระทบต่อบุคคล หน่วยงาน สังคม และประเทศ ทั้งโดยเจตนาหรือไม่เจตนา ซึ่งสถาบันและผู้ใช้งานไม่อาจปฏิเสธความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำดังกล่าวได้ ดังนั้น ผู้ใช้งานและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Generative AI จึงมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

10.1 ผู้ใช้งานต้องแจ้งผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ขอบเขต และลักษณะของการทำงานร่วมกัน ระหว่างผู้ใช้งานกับเทคโนโลยี Generative AI (AI-Human Involvement) และเมื่อใช้เทคโนโลยี Generative AI ในการปฏิบัติงาน

10.2 ผู้ใช้งานต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการใช้งานเทคโนโลยี Generative AI ตามที่กำหนดในนโยบายนี้ และตรวจสอบเนื้อหาที่สร้างโดยเทคโนโลยี Generative AI ก่อนนำไปใช้งานหรือเผยแพร่ และต้องมีการตรวจสอบอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ข้อมูลด้านการเงิน ข้อมูลอ่อนไหว ซึ่งผู้ใช้งานจำเป็นต้องพิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้ ประกอบด้วย

- ความถูกต้องของเนื้อหา
- ผลการใช้งานหรือเผยแพร่เนื้อหาที่นำไปสู่การกระทำผิดทางกฎหมาย รวมถึงการละเมิดลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า หรือทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ๆ
- ความเท่าเทียมและการไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคล
- การรักษาความลับและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
- ผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้งาน
- ผลกระทบเชิงลบอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้นต่อบุคคล สถาบัน สังคม และประเทศ

- 10.3 ผู้ใช้งานต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยทันที ในกรณีที่การประยุกต์ใช้ Generative AI เกิดความผิดพลาดหรือพบประเด็นปัญหา ทั้งกรณีการนำเข้าข้อมูลและแสดงผลลัพธ์ ที่อาจส่งผลกระทบต่อบุคคล สถาบัน สังคม และประเทศ เพื่อให้สามารถดำเนินการมาตรการแก้ไขได้โดยเร็ว
- 10.4 ผู้บังคับบัญชาและผู้ใช้งานต้องมีการติดตาม ทบทวน และประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลของการใช้งานเทคโนโลยี Generative AI อย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงวิธีการทำงาน และการเลือกใช้เทคโนโลยี Generative AI ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน
- 10.5 การนำเนื้อหาที่สร้างจากเทคโนโลยี Generative AI มาใช้งาน ต้องมีการระบุว่า "เนื้อหานี้ได้รับความช่วยเหลือจากเทคโนโลยี Generative AI" ตามความเหมาะสม เพื่อให้เกิดความโปร่งใส และป้องกันความเข้าใจผิดของผู้รับข้อมูล
- 10.6 สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ มีหน้าที่ในการพิจารณาตรวจสอบและนำเสนอ ผู้บริหารระดับสูงด้านข้อมูล (Chief Data Officer: CDO) เกี่ยวกับรายการแอปพลิเคชัน หรือบริการ Generative AI ที่ใช้งานภายในสถาบันตามความเหมาะสมของระดับการใช้งาน
- 10.7 คณะทำงานพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐจะทบทวนนโยบายการใช้งานใช้ปัญญาประดิษฐ์ Artificial Intelligence: AI ให้มีความทันสมัยเป็นปัจจุบัน และเป็นมาตรฐานที่ยอมรับได้ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

11. การเคารพสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

- 11.1 การนำเนื้อหาที่สร้างโดยเทคโนโลยี Generative AI ไปใช้งานหรือเผยแพร่ต่อสาธารณะผู้ใช้งานต้องใช้แอปพลิเคชันหรือบริการของเทคโนโลยี Generative AI ที่สถาบันประกาศกำหนดเท่านั้น
- 11.2 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Generative AI ผู้ใช้งานต้องมีความระมัดระวังไม่ให้เกิดการละเมิดลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า หรือสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ๆ โดยการตรวจสอบให้แน่ใจว่าเนื้อหาที่สร้างขึ้นไม่เป็นการทำซ้ำ คัดลอก ดัดแปลง หรือใช้ประโยชน์จากผลงานที่มีเจ้าของโดยไม่ได้รับอนุญาต เพื่อป้องกันการละเมิดกฎหมายและข้อพิพาทที่อาจเกิดขึ้น

12. การให้ความรู้เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Generative AI

สถาบันจะจัดให้มีการเผยแพร่ความรู้หรือการอบรมเจ้าหน้าที่ของสถาบัน เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Generative AI รวมถึงแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง ความเสี่ยง ข้อจำกัดของเทคโนโลยีและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เป็นประจำทุกปีงบประมาณ

เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของสถาบัน ทราบถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติตามนโยบายการใช้งานเทคโนโลยี Generative AI เช่น

- ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำไปใช้
- ไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับของสถาบันไปใช้งานร่วมกับเทคโนโลยี Generative AI
- เผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องและไม่บิดเบือน
- อ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลเสมอ
- หลีกเลี่ยงการสร้างเนื้อหาที่มีอคติ หรือเลือกปฏิบัติ
- ใช้เครื่องมือที่ได้รับอนุญาตจากสถาบัน
- หลีกเลี่ยงการใช้เนื้อหาที่อาจละเมิดลิขสิทธิ์หรือทรัพย์สินทางปัญญา
- หลีกเลี่ยงการใช้งานเทคโนโลยี Generative AI ในทางที่ผิดกฎหมายหรือขัดต่อหลักธรรมาภิบาล คุณธรรมและจริยธรรม

13. โทษของการไม่ปฏิบัติตามนโยบายการใช้เทคโนโลยี Generative AI

กรณีสำหรับเจ้าหน้าที่ของสถาบันผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม นโยบายฉบับนี้ อาจมีผลเป็นความผิดและถูกดำเนินการทางวินัยตามข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศของสถาบัน หรือตามข้อตกลงในสัญญาจ้าง ทั้งนี้ ตามแต่กรณีและความสัมพันธ์ที่ผู้ใช้งานมีต่อสถาบัน และอาจได้รับโทษตามที่กำหนดในกฎหมายลำดับรอง กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

กรณีผู้ใช้งานพบการใช้งาน Generative AI ที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสมหรือมีความเสี่ยง อันอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายใด ๆ ต้องรายงานต่อผู้บังคับบัญชา หรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบทราบโดยทันที

ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป